

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

ഒൻപതാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നമ്പർ 12

23.01.2018-ൽ മറുപടിക്ക്

സോളാർ അഴിമതി

ചോദ്യം

മറുപടി

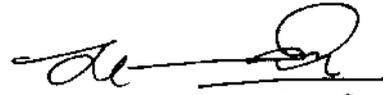
ശ്രീ. എം. സ്വരാജ്
ശ്രീ. പി. ഉണ്ണി
ശ്രീ. എസ്. രാജേന്ദ്രൻ

പിണറായി വിജയൻ
(മുഖ്യമന്ത്രി)

- (എ) സോളാർ അഴിമതിയെക്കുറിച്ച് മുൻ സർക്കാർ നിയമിച്ച ജൂഡീഷ്യൽ അന്വേഷണ കമ്മീഷൻ കുറ്റക്കാരെന്തെ കണ്ടെത്തിയവരെ നിയമത്തിന്റെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവരാൻ സന്നിഹിതനായി നടപടികൾ വിശദമാക്കാമോ;
- (ബി) അഴിമതി ആരോപിതർക്കെതിരെ ക്രിമിനൽ നിയമപ്രകാരവും അഴിമതി നിരോധന നിയമപ്രകാരവും കേസെടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നിയമോപദേശം തേടിയിരുന്നോ; വിശദാംശം നൽകാമോ?

സോളാർ തട്ടിപ്പും അനുബന്ധ സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകളെയും കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നതിനായി നിയമിച്ച ജസ്റ്റിസ് (റിട്ട) ശിവരാജൻ അന്വേഷണ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിലെ ശിപാർശകളിന്മേൽ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെയും (എ) ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് (ബി) പ്രോസിക്യൂഷന്റെയും മുൻ സുപ്രീം കോടതി ജഡ്ജി ജസ്റ്റിസ് അരിജിത്ത് പസായത്തിന്റെയും നിയമോപദേശത്തിന്റെ കൂടി അടിസ്ഥാനത്തിൽ സോളാർ കുറ്റ കൃത്യങ്ങളിലെ ആരോപണ വിധേയർക്കെതിരെ ക്രിമിനൽ നടപടി സംഹിത, അഴിമതി നിരോധന നിയമം, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, മറ്റ് ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ അന്വേഷണം നടത്തുവാൻ 08.11.2017 ലെ സ.ഉ (കെ) നം. 231/2017/ആഭ്യന്തരം നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. ആയതിലേയ്ക്കായി കേരള പോലീസ് ആക്ട് 21 2(ബി) വകുപ്പ് പ്രകാരം ഉത്തരമേഖല ഡി.ജി.പി

ശ്രീ. രാജേഷ് ദിവാൻ അന്വേഷണ
സംഘം തലവനായി പ്രത്യേക
അന്വേഷണ സംഘത്തെയും പ്രസ്തുത
ഉത്തരവ് പ്രകാരം രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
നിയമോപദേശത്തിന്റെ
പകർപ്പുകളും ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പും
ഉള്ളടക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് - സോളാർ തട്ടിപ്പും അനുബന്ധ സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകളും സംബന്ധിച്ച് ജസ്റ്റിസ് ശിവരാജൻ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിലെ കണ്ടെത്തലുകളിലും ശുപാർശകളിലും തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആഭ്യന്തര (രഹസ്യ വിഭാഗം- എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.231/2017/ആഭ്യന്തരം തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 08.11.2017.

- പരാമർശം:-
1. 03.06.1960 ലെ സ. ഉ. (പി) നം 344/60/ആഭ്യന്തരം നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  2. 21.12.1964 ലെ സ.ഉ.(കൈ)നം 525/64/ആഭ്യന്തരം നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  3. 12.05.1992 ലെ സ. ഉ. (പി) നം 65/92/വിജിലൻസ് നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  4. 26.03.1997 ലെ സ. ഉ. (പി) നം 15/97/വിജിലൻസ് നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  5. 05.04.1997 ലെ സ.ഉ. (പി) നം 18/97/വിജിലൻസ് നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  6. 03.01.2002 ലെ സ. ഉ.(സാ) നം 4/02/ വിജിലൻസ് നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  7. 14.06.2013 ലെ സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവിയുടെ ഡി1/57609/2013 നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  8. 17.08.2013 ലെ സ. ഉ.(സാ) നം 2263/2013/ആഭ്യന്തരം നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  9. എസ്.ആർ.ഒ നമ്പർ 867/2013/ആഭ്യന്തരം ആയി പുറപ്പെടുവിച്ച 28.10.2013 ലെ 77989/എസ്.എസ്.എ 2/2013 നമ്പർ സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം.
  10. 29.03.2017 ലെ സ. ഉ. (പി) നം 9/2017/വിജിലൻസ് നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  11. 26.09.2017 ന് ജസ്റ്റിസ്. ജി. ശിവരാജൻ സമർപ്പിച്ച സോളാർ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട്
  12. അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെ 10.10.2017 ലെ SS 28/2017 നമ്പർ കത്ത്.
  13. ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷന്റെ 10.10.2017 -ലെ കത്ത്.
  14. 21.10.2017 ലെ സ. ഉ.(സാ) നം 2762/2017/ആഭ്യന്തരം നമ്പർ ഉത്തരവ്.
  15. 06.11.2017 ലെ ഡോ. ജസ്റ്റിസ് അരിജിത്ത് പസായത്തിന്റെ നിയമോപദേശം.

ഉത്തരവ്

സോളാർ തട്ടിപ്പും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകളും അന്വേഷിക്കുന്നതിനായി പരാമർശം (9) പ്രകാരം ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് (റിട്ട്) ശിവരാജനെ 28.10.2013-ന് അന്വേഷണ കമ്മീഷനായി നിയമിക്കുകയും കമ്മീഷൻ നാലു വർഷത്തെ തെളിവെടുപ്പിലൂടെ 214 സാക്ഷികളെ വിസ്തരിക്കുകയും 812 രേഖകൾ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്ത് ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികളുടെ വാദമുഖങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് നാലു വാദ്യങ്ങളിലായി 1073 പേജുകളുള്ള റിപ്പോർട്ട് 26.09.2017-ന് സർക്കാരിന് സമർപ്പിച്ചു. സോളാർ പ്രതികൾക്ക് പൊതുജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നതിനു ഭരണസംവിധാനം ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തി സഹായം നൽകിയതായും

ഭരണതലപ്പുതുളളവർ തന്നെ വൻ തുകകൾ കൈപ്പറ്റിയതായും വലിയ തോതിൽ അഴിമതിയും ലൈംഗിക ചൂഷണവും നടത്തിയതായും റിപ്പോർട്ടിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. റിപ്പോർട്ട് വിശദമായി പരിശോധിച്ചതിന്റേ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയതിലെ കണ്ടെത്തലുകളും ശുപാർശകളും സർക്കാർ പൊതുവിൽ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

റിപ്പോർട്ടിലെ ശുപാർശകളിന്മേൽ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെയും ഡയറക്ടർ ജനറൽ പ്രോസിക്യൂഷന്റെയും മുൻ സുപ്രീം കോടതി ജഡ്ജി ജസ്റ്റിസ് അരിജിത്ത് പസായത്തിന്റെയും നിയമോപദേശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ താഴെപ്പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടും ഉത്തരവാകുന്നു:

- i. ശ്രീമതി സരിതയിൽ നിന്നും അവരുടെ ടീം സോളാർ കമ്പനിയിൽ നിന്നും രാഷ്ട്രീയ-ഉദ്യോഗസ്ഥ-ഭരണതലപ്പുതുളളവരും അവരുടെ സ്റ്റാഫ് അംഗങ്ങളും അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ളവരും വലിയ തുകകൾ കൈക്കൂലിയായി വാങ്ങിയതായും സോളാർ കമ്പനിയുടെ ഉപഭോക്താക്കളെ വഞ്ചിക്കുന്നതിനായി സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. ആയതിനെപ്പറ്റി ക്രിമിനൽ നടപടി സംഹിത, അഴിമതി നിരോധന നിയമം, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, മറ്റു ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.
- ii. പരാമർശം 7,8 ഉത്തരവുകളാൽ നിയമിക്കപ്പെട്ട പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം രാഷ്ട്രീയ-ഉദ്യോഗസ്ഥ-ഭരണ നേതൃത്വത്തിലുള്ളവരെ സോളാർ ഇടപാടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ക്രിമിനൽ കുറ്റങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുത്താൻ കത്സിത ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയതായി റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. കൂടാതെ, പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം, സംസ്ഥാന മന്ത്രിമാർ, സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, കേന്ദ്ര മന്ത്രി, എം.എൽ.എ മാർ, സോളാർ കേസുകൾ അന്വേഷിച്ച പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരുടെ കുറ്റകരമായ പങ്കിനെ സംബന്ധിച്ച് സി.ഡി.ആറും തെളിവുകളും ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് രേഖകളും പരിശോധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന കാര്യവും കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവായിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ ഒരു സംസ്ഥാന മന്ത്രിയും, പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം അന്വേഷണം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനു മുൻപ് സോളാർ കുറ്റകൃത്യം അന്വേഷണം നടത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥരും ആ സമയത്ത് അന്വേഷണമേൽനോട്ടം നടത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥരും അന്വേഷണം അട്ടിമറിക്കാനും തെളിവ് നശിപ്പിക്കാനും ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയതായി അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. മുൻ എം.എൽ.എമാർ അടക്കമുള്ളവർ അന്നത്തെ ഭരണ നേതൃത്വത്തിലുള്ളവരെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി സോളാർ കേസുകൾ ഒതുതീർപ്പാക്കാൻ പ്രവർത്തിച്ചതായി കമ്മീഷൻ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയതിനെപ്പറ്റി ക്രിമിനൽ നടപടി സംഹിത, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, മറ്റു ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.

ii. സോളാർ കുറ്റകൃത്യങ്ങളിലെ ആരോപണ വിധേയരായ വ്യക്തികളിൽ ഒരാളുടെ 19.07.2013 ലെ കത്തിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളവർ ആ വ്യക്തിയുമായും ആ വ്യക്തിയുടെ അഡ്വക്കേറ്റുമായും ഫോണിൽ ബന്ധപ്പെട്ടതായി റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. ആയത് സോളാർ കേസ് അന്വേഷണം അട്ടിമറിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണോ എന്ന് അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ്.

iv. സോളാർ കുറ്റകൃത്യങ്ങളിലെ ആരോപണ വിധേയരായ വ്യക്തികളിൽ ഒരാൾക്കെതിരെ ലൈംഗിക കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ നടന്നതായി കമ്മീഷൻ മുൻപാകെ ഹാജരാക്കപ്പെട്ട തെളിവുകളിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. ആ വ്യക്തിയുടെ 19.07.2013 ലെ കത്തിൽ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ ക്രിമിനൽ നടപടി ചട്ടം, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, മറ്റു ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.

v. കമ്മീഷൻ, ആ കാലഘട്ടത്തിൽ കേരള പോലീസ് അസോസിയേഷന്റെ സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരെ അച്ചടക്കരാഹിത്യത്തിന് ശക്തമായ നടപടി ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ കേസിൽ അഴിമതി നിരോധന നിയമം ഉപയോഗിക്കാനാകുമോ എന്ന കാര്യം പരിഗണിക്കണമെന്ന് കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ടിയാനെതിരെ വകുപ്പ് തലത്തിൽ അന്വേഷണം നടത്തി ടിയാൻ അച്ചടക്കരാഹിത്യം നടത്തിയോ എന്ന് പരിശോധിച്ച് വകുപ്പ് തല നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ടിയാനെതിരെ ഉയർന്നിട്ടുള്ള ആരോപണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ക്രിമിനൽ നടപടി സംഹിത, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം, അഴിമതി നിരോധന നിയമം, മറ്റു ബാധകമായ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ അനുശാസിക്കുന്ന രീതിയിൽ അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.

vi. പോലീസ് സേനയുടെ അച്ചടക്കം ഉയർത്തിപ്പിടിക്കാൻ ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഗവൺമെന്റിനു സമർപ്പിക്കുവാൻ അനുയോജ്യമായ കാര്യക്ഷമതയുള്ള ഒരു ഏജൻസിയുടെ അന്വേഷണം അനിവാര്യമാണ് എന്ന് കമ്മീഷൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. കമ്മീഷന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ട പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം ജയിൽ അധികാരികളും ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരും ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരോ വിചാരണ നേരിടുന്നവരോ ആയ തടവുകാരെ കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കാൻ കൊണ്ടു പോകുന്നത് ശരിയായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടല്ല എന്നാണ്. സോളാർ തട്ടിപ്പ് കേസിലെ പ്രതിയായ ശ്രീ. ബിജു രാധാകൃഷ്ണൻ ഒരു കൊലക്കേസിൽ ജീവപര്യന്തം തടവിന് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ട കുറ്റവാളിയാണ്. ഇദ്ദേഹം ജയിൽ ചാടുമെന്നുള്ള ഇൻ്റലിജൻസ് റിപ്പോർട്ട് ഉണ്ടായിട്ടും സംസ്ഥാനത്തിന് അകത്തും പുറത്തുമുള്ള വിവിധ കോടതികളിൽ വെറും രണ്ടു പോലീസ് കോൺസ്റ്റബിൾമാരുടെ അകമ്പടിയോടെ മാത്രമാണ് തീവണ്ടിയിലോ ബസിലോ ഇവ രണ്ടിലും കൂടിയോ സഞ്ചരിച്ചത്. ഇതുപോലുള്ള കേസുകളിലെ തടവുകാരെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ശക്തമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

നല്ലേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. ജയിൽ അധികൃതരും ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരും ആവശ്യമായ പോലീസ് അകമ്പടി നൽകേണ്ടതുണ്ട്. കമ്മീഷനും നിയമോപദേശകരും ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ രീതിയിൽ പോലീസ്, ജയിൽ വകുപ്പുകളിൽ നടത്തേണ്ട മാറ്റം സംബന്ധിച്ച് പഠിച്ച് സർക്കാരിലേയ്ക്ക് ശുപാർശ സമർപ്പിക്കാനായി റിട്ട. ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജി ജസ്റ്റിസ് സി.എൻ.രാമചന്ദ്രൻ നായർ അധ്യക്ഷനായി മൂന്നംഗ കമ്മീഷനെ നിയമിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

vii. സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ സുരക്ഷയ്ക്ക് വേണ്ടി സി.സി.ടി.വി യുടെ ദൃശ്യങ്ങൾ ചുരുങ്ങിയപക്ഷം ഒരു വർഷം സൂക്ഷിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ഇവ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനായി 500 ജി.ബി ഹാർഡ് ഡിസ്ക് സ്ഥാപിക്കുകയോ, 15 ദിവസം കൂടുമ്പോൾ അവ നിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ ഇതിലെ ദൃശ്യങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ പകർത്തി സംരക്ഷിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യം പരിശോധിക്കാനായി ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു.

viii. ഊർജ്ജ വകുപ്പിനു കീഴിലാണ് 'അനർട്ട്' പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഇതിനെ എം.എൻ.ആർ.ഇയുടെ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജത്തിന്റെ പ്രചരണത്തിനുള്ള നോഡൽ ഏജൻസിയായി നിയമിച്ച് ശരിയായ രീതിയിൽ പുനഃസംഘടിപ്പിച്ച് നടപടിയെടുത്താൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വകയായി സൗരോർജ്ജത്തിന്റെ നിർമ്മാണത്തിനും വിതരണത്തിനും വികാസത്തിനും വേണ്ടി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികൾ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കാനും മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകാനും കഴിയും. ഇക്കാര്യം പരിശോധിക്കാനായി ഊർജ്ജ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു.

ix. കൈക്കുലി പണമായി സ്വീകരിച്ചത് കൂടാതെ അനർഹമായ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിലേക്കായി സോളാർ കേസിലെ ആരോപണവിധേയരിൽ ഒരാളിൽ നിന്നും ലൈംഗിക സംതൃപ്തി നേടിയതിനെക്കുറിച്ചും അന്വേഷണ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിൽ നിന്നും വെളിവാകുന്നു. കമ്മീഷൻ മുമ്പാകെ ഹാജരാക്കുകയും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്ത തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അഴിമതി നടത്തുകയും നിയമവിരുദ്ധമായ പാരിതോഷികങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തതായി ആരോപിതരായ വ്യക്തികൾക്കെതിരെ അഴിമതി നിരോധന നിയമപ്രകാരമുള്ള കുറ്റങ്ങൾ ചുമത്താൻ സാധിക്കുമോയെന്ന് ഗൗരവമായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ പരിഗണിക്കണമെന്ന് കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അഴിമതി നടത്തിയതായി കമ്മീഷൻ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ എല്ലാവരുടേയും പേരിൽ അഴിമതി നിരോധന നിയമപ്രകാരമുള്ള കുറ്റങ്ങൾക്ക് അന്വേഷണം നടത്തേണ്ടതാണ്.

x. മേൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള വിഷയങ്ങൾക്ക് പുറമെ സോളാർ തട്ടിപ്പും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട

സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകളും സംബന്ധിച്ച് ജസ്റ്റിസ് ശിവരാജൻ കമ്മീഷൻ സമർപ്പിച്ച അന്വേഷണ റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനെ തുടർന്ന് പുതിയ പരാതികളോ പുതിയ രേഖകളോ തെളിവുകളോ ലഭിക്കുന്ന പക്ഷം അവ കൂടി അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ്. മേൽപറഞ്ഞ അന്വേഷണങ്ങളിൽ പുതിയ കറ്റക്ട്യൂങ്ങൾ വെളിവാകുന്നുവെങ്കിൽ അവ കൂടി അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ്.

മേൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനായി കേരള പോലീസ് ആക്ട് 21 (2) (ബി) വകുപ്പ് പ്രകാരം ഇതിനാൽ പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം രൂപീകരിച്ചു ഉത്തരവാകുന്നു. അന്വേഷണ സംഘം താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കും.

1. ശ്രീ. രജേഷ് ദിവാൻ, ഡി.ജി.പി, നോർത്ത് സോൺ (അന്വേഷണ സംഘ തലവൻ)
2. ശ്രീ. ദിനേശ് കശ്യപ്, ഐ.ജി.പി, പി.എച്ച്.കൂ.
3. ശ്രീ. പി.ബി. രാജീവൻ, എസ്.പി, ക്രൈം ബ്രാഞ്ച്, കോഴിക്കോട്.
4. ശ്രീ. ഇ.എസ്. ബിജുമോൻ, ഡി.വൈ.എസ്.പി, വിജിലൻസ് എസ്.ഐ.യു -1, തിരുവനന്തപുരം.
5. ശ്രീ. എ.ഷാനവാസ്, ഡി.വൈ.എസ്.പി സി.ബി.സി.ഐ.ഡി, തിരുവനന്തപുരം.
6. ശ്രീ.ബി. രാധാകൃഷ്ണപിള്ള, ഡി.വൈ.എസ്.പി, എസ്.ബി.സി.ഐ.ഡി, കൊല്ലം ഡിറ്റാച്ച്മെന്റ്.

മേൽപറഞ്ഞ അന്വേഷണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ക്രിമിനൽ നടപടി സംഹിത വകുപ്പ് 2 (ഒ) പ്രകാരമുള്ള സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസർ പോലീസ് ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സ് ഐ.ജി.പി ശ്രീ. ദിനേശ് കശ്യപ്, ആയിരിക്കും. ആയതിനെ സംബന്ധിച്ച് പ്രത്യേക ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതായിരിക്കും.

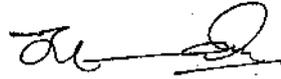
അന്വേഷണ സംഘത്തിൽ പുതുതായി ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനോ നിലവിലുള്ളവരെ ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവി മുഖാന്തിരം പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം സമർപ്പിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ സർക്കാർ ഉചിതമായ തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ടു ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതായിരിക്കും.

പരാമർശം 1 മുതൽ 6 വരെയും, പരാമർശം 10-ലെയും സർക്കാർ ഉത്തരവുകളിൽ അഴിമതി നിരോധന നിയമ പ്രകാരമുള്ള കുറ്റ കൃത്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് വ്യത്യസ്തമായി എന്ത് തന്നെ പരാമർശിച്ചിരുന്നാലും മേൽ പറഞ്ഞ വിഷയങ്ങളിൽ അഴിമതി നിരോധന നിയമ പ്രകാരമുള്ള അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും കുറ്റകൃത്യം വെളിവാകുന്ന പക്ഷം കോടതി മുൻപാകെ കുറ്റപത്രം സമർപ്പിക്കുന്നതിനും ഇതിനാൽ പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘത്തെ അധികാരപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആയതിനെ സംബന്ധിച്ച് വേണ്ടി വരുന്ന പക്ഷം പ്രത്യേക ഉത്തരവും വിജ്ഞാപനവും പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതായിരിക്കും.

പരാമർശം 7,8 ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം നിയമിക്കപ്പെട്ട പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘം ഇതിനാൽ പിരിച്ചുവിടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സോളാർ തട്ടിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇപ്പോൾ വിവിധ കോടതികളിലുള്ള കേസുകളിന്മേൽ നിയമാനുസൃതം തുടർ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടത് പുതുതായി രൂപീകരിച്ച പ്രത്യേക അന്വേഷണ സംഘമായിരിക്കും.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,
ഡോ. കെ. എം. എബ്രഹാം
ചീഫ് സെക്രട്ടറി

- അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, ആഭ്യന്തരവും വിജിലൻസും വകുപ്പ്.
- അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, ഊർജ്ജ വകുപ്പ്.
- സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവി.
- സംസ്ഥാന ഇന്റലിജൻസ് മേധാവി.
- ശ്രീ. രാജേഷ് ദിവാൻ, ഡി.ജി.പി, നോർത്ത് സോൺ.
- ഡയറക്ടർ, വിജിലൻസ് ആന്റ് ആന്റി കറപ്ഷൻ ബ്യൂറോ.
- ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ്, ക്രൈംസ്.
- അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ (പേരു വച്ച കവറിൽ).
- ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷൻ.
- ധനകാര്യ വകുപ്പ്.
- നിയമ വകുപ്പ്.
- വിജിലൻസ് വകുപ്പ്.
- പൊതുഭരണ (സ്പെഷ്യൽ സി) വകുപ്പ്.
- ആഭ്യന്തര (എ) വകുപ്പ്.
- കരുതൽ ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:
പൊതുഭരണ (എസ് സി) വകുപ്പ്
ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്.

C. SREEDHARAN NAIR

DIRECTOR GENERAL OF PROSECUTIONS, KERALA
STATE PUBLIC PROSECUTOR
HIGH-COURT OF KERALA
ERNAKULAM

&
SPECIAL ATTORNEY
KERALA LOK AYUKTA

Phone { Office : 0484 2564303
Mobile : 9847015696
Official : 9446577271
Fax : 0484 2394933

E-mail : adv.csn.mji@gmail.com
sppkerala@gmail.com

Kochi-682 031

10th October, 2017

The Additional Chief Secretary,
Home (Secret Section-A) Department,
Government Secretariat,
Thiruvananthapuram.

Sir,

Sub:- Justice (Rtd.) G. Sivarajan Commission of Inquiry (Solar
Commission) Report – Remarks forwarding of – Reg.

Ref: Govt. Letter No. 77989/SSA2/2013/Home dated 03.10.2017.

REMARKS WITH REGARD TO SOLAR COMMISSION REPORT

In Page 845, Volume III of the Report of the Solar Enquiry Commission, recommendations running to 10 paragraphs have been made. The following are my opinions with regard to the said recommendations.

As regards Paragraph 1, cases under Sections 7, 8, 9 and 13 of the Prevention of Corruption Act can be registered against the then Chief Minister Sri. Oommen Chandy and members of his erstwhile personal staff Tenny Joppan, Jikkumon Jacob and Salimraj as well as Shri.Kuruvila, the aid of Sri. Oommen Chandy at Delhi for abetting and aiding the solar accused to cheat their customers. Further investigation in terms of Section 173(8) of the Code of Criminal

Procedure can be ordered in Crime No. 368 of 2013 of Perumbavoor Police Station and Crime No. 656 of 2013 of Konni Police Station to investigate the role played by Sri. Oommen Chandy and his aforementioned personal staff as well as others to enable the accused therein to cheat the defacto complainant therein. Criminal case can also be registered against Sri. Thiruvanchoor Radhakrishnan, the then Home and Vigilance Minister, for having made all efforts to get Sri. Oommen Chandy extricated from criminal liability through Police Officers under him.

As regards recommendations in paragraph 2, cases under the Prevention of Corruption Act as well as provisions of the Indian Penal Code can be initiated against Sri. Aryadan Muhammad, the then Power Minister, for having abetting and aiding the Solar accused in every manner possible and thus enabling them to cheat the public. It is also open to investigate the role of Sri. Aryadan Muhammad as part of further investigation in cases which have already been registered in relation to solar scam.

As regards the recommendations in Paragraph 3, the Government may initiate action against members of the Special Investigation Team for the lapses/ acts/ omissions in the conduct of investigation into the solar cases by the Special Investigation Team. It is discernible from the report that the acts/omissions of Sri. K. Padmakumar, the then Inspector General of Police, Ernakulam Range and Sri. Harikrishnan, the then Deputy Superintendent of Police, Perumbavoor Sub Division had resulted in tampering with the evidence of the case and also in destroying the key evidence linking the persons now arrayed as accused in solar cases to the then political leadership of the State. Criminal cases can be registered against the said officers.

9

As regards the recommendations in paragraph 4, it cannot be said that mere inauguration of functions of team Solar Company or recommending team Solar Company for installing solar street lights amount to cognizable offences under Indian Penal Code or Prevention of Corruption Act. Therefore it has to be separately verified on a case to case basis as to whether there was any criminal culpability or intention on the part of others who recommended team solar company for investigation of solar street lights. Further, case has to be registered against Sri. Thampanoor Ravi, Ex-MLA, Sri. Benny Behanan, MLA for protecting the accused in the case as well as for destroying the evidence.

As regards the averments in paragraph 5, sexual satisfaction for any undue advantage amounts to illegal gratification as detailed in Explanation to Section 7 of the PC Act. Therefore, cases under PC Act have to be registered against persons who allegedly received sexual favours from Smt. Saritha Nair. The Commission report reveals that sexual offences including rape were committed on Smt. Saritha Nair by persons holding high offices including Ministers. Criminal Cases have to be registered against all such persons.

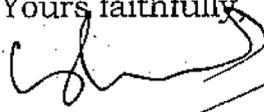
As regards the recommendations in Paragraph 6, certainly cases in terms of Prevention of Corruption Act has to be registered against all those persons against whom corruption and illegal gratification are alleged by the Commission.

As regards the recommendations in paragraph 7, a case under the Prevention of Corruption Act has to be registered against Sri. G.R. Ajith, the then Secretary, Kerala Police Association for having accepted illegal gratification from the solar accused. Suitable departmental action has also to be taken against him.

The other recommendations in Paragraph 8, 9 and 10 are to be considered by the Government on its administrative side.

Yours faithfully

C. SREEDHARAN NAIR
DIRECTOR GENERAL OF PROSECUTIONS &
STATE PUBLIC PROSECUTOR.

C. P. SUDHAKARA PRASAD
ADVOCATE GENERAL

Office of the Advocate General, Kerala
Ernakulam, Kochi-682 031

Office : 0484 - 2395050, 2395052
Direct : 0484 - 2394505, 2564300
(Chamber, New High Court Bldg.)
Resl. : 0484 - 2807441
Mob. : 9446077442
Fax : 0484 - 2396399

E-mail : advocategeneralkerala@gmail.com

No. S.S. 28/2017/A.G.

10th October, 2017

The Additional Chief Secretary to Government,
Home Department,
Government Secretariat,
Thiruvananthapuram.

Sir,

Sub:- Justice (Rtd) G. Sivarajan Commission of Inquiry
(Solar Commission) Report – remarks forwarding
of - reg.

Ref:- That office letter No. 77989/SSA2/2013/Home
dated 03.10.2017.

I am in receipt of your letter dated 03.10.2017 yesterday
and the remarks on the report of the Solar Scam Inquiry
Commission are the following:

REMARKS REGARDING RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH (1) OF THE SOLAR COMMISSION REPORT (SEE PAGE NO: 845, VOLUME III, OF THE REPORT)

1. There are serious allegations of accepting huge amounts from Smt. Saritha Nair and her company by Sri. Oommen Chandy (the then Chief Minister) personally and through others which attracts provisions of Prevention of Corruption Act. Therefore, Vigilance case is to be registered for committing offences under Sections 7, 8, 9 and 13 of the P.C. Act and thorough investigation is to be conducted.
2. Further investigations can be conducted in Crime No. 368 of 2013 of Perumbavoor Police Station and Crime No. 656 of 2013 of Konni Police Station under Section 173 (8) Code of Criminal Procedure to find out the involvement of Sri. Oommen Chandy (then Chief Minister) and his personal staff on the allegation that it is on the basis of the conspiracy, connivance and active help of these persons,

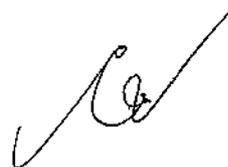

the defacto complainants in the respective crimes were cheated.

3. The Government may also consider possibility of initiating criminal investigation against the former Home and Vigilance Minister Sri. Thiruvanchoor Radhakrishnan for his efforts and actions to ensure that Sri. Oommen Chandy (then Chief Minister) is extricated from criminal liability through police officers under him. In this connection it is relevant that the then Chief Minister, Sri. Oommen Chandy, assured in the Legislative Assembly that all allegations against him and his personal staff also would be investigated by the Special Investigation Team to be constituted. However, in G.O (Rt) No. 2263/2017/Home dated 17.08.2013, 34 crimes mentioned therein, in which Smt. Saritha Nair and Sri. Biju Radhakrishnan were arrayed as accused, alone were ordered to be investigated. The

Order specifically stated that the Government was ratifying the action of the then State Police Chief Sri. K.S. Balasubrahmaniyan, IPS, as per order No. D1/57609/2013 dated 14.07.2013, in constituting the Special Investigation Team for investigation of cases registered in connection with the cheating and other offences committed by "Team Solar Renewable Energy Solutions". Since Sri. Thiruvanchoor Radhakrishnan knew about the assurance by the then Chief Minister before the Legislative Assembly to direct SIT to investigate the involvement of the then CM as well as his personal staff in the matter, the Government Order issued from his Office ratifying the Order of the then State Police Chief limiting the investigation to 34 crimes regarding the cheating by Team Solar Company was intended only to save Shri. Oommen Chandy and for preventing an investigation of his role in the scam.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 2

4. As far as the role of the then Power Minister Sri. Aryadan Muhammed is concerned, the observations and the findings of the Commission against Sri.Oommen Chandy are equally applicable. Hence, action in terms of the remarks in the foregoing paragraphs has to be initiated against Shri. Aryadan Muhammed also.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 3

5. The Government may also consider departmental action against the members of the SIT who were involved in the investigation of the solar case. The Departmental Action shall be initiated only after issuing show cause notices and calling for their explanations. It has also to be noted that the Commission has made serious observations about the acts/ omissions of Mr. Padmakumar I.P.S the then Inspector
- [Signature]*

General of Police, Ernakulam Range and Mr. Harikrishnan, the then Dy.S.P, Perumbavoor in destroying the evidence of the case and thereby protecting some of the accused. Criminal cases can be initiated against them based on the report of the Commission.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 4

6. The Commission, in the report, has found that all Ministers who inaugurated the functions of Team Solar Company, the MLAs who recommended for installing the solar street lights of Team Solar Company in their constituencies and also helped in settling the criminal cases of the solar accused and Sri. Thampanoor Ravi Ex. MLA and Sri. Benny Behnan, MLA etc. had worked for saving Sri. Oommen Chandy. Mere inauguration of the functions of Team Solar Company or recommending installation of Team Solar's street lights by itself cannot be said to be criminally

culpable acts. Unless the above persons have criminal intention in saving Sri. Oommen Chandy or in any way helping the solar accused to cheat the public, criminal cases cannot be taken against them. Probe has to be conducted in this regard. But, on the basis of the materials placed before the Commission, criminal cases can be registered against Sri. Thampanoor Ravi, Ex. MLA, Sri. Beniny Behnan, Ex MLA and also other persons who had intentionally involved in protecting the solar accused and interfered with the criminal investigation into the solar cases.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 5

7. On the basis of oral as well as documentary evidence produced before the Commission, the Commission found that there were sexual abuses and harassment and even rape committed on Smt. Saritha Nair and no investigation

on these allegations have been conducted by the Special Investigation Team. Therefore, criminal cases can be registered against the persons against whom commission of sexual offences have been attributed to by Smt. Saritha Nair in her letter dated 19.07.2013 and investigation has to be conducted.

8. Apart from accepting huge amounts as illegal gratification, according to the Commission, sexual satisfaction was given to various persons dealt with in report and mentioned in letter written by Smt. Saritha Nair on 19.07.2013. The same amounts to gratification for obtaining undue advantage to the accused persons and it attracts Section 7 of the P.C. Act. Therefore, criminal cases have to be initiated against all these persons and thorough investigation is to be conducted.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 6

9. The same has been dealt with in paragraph (1) above

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 7

10. The Government may also consider the departmental as well as criminal cases on the allegations of acceptance of illegal gratification to the tune of Rs.20 lakhs by the office bearers of Kerala Police Officers Association particularly its General Secretary Sri. G.R. Ajith, under the relevant Conduct Rules and under the provisions of P.C. Act.

REMARKS WITH REGARD TO THE RECOMMENDATIONS IN PARAGRAPH 8

11. Based on the report of the Solar Commission, in order to streamline the investigation of the police machinery in a more efficient and impartial manner and also to examine the proper discharge of the duties and responsibilities of

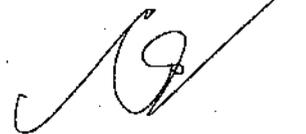
Ja

the Jail Authorities including production of the accused before the Court, a Commission may be constituted to give report to the Government.

FURTHER REMARKS

12. On the basis of the complaint received or on the basis of the further information received by the Government or investigating agency, either fresh criminal cases or further investigation in the existing case can be ordered.

Yours faithfully,

C.P. SUDHAKARA PRASAD
ADVOCATE GENERAL

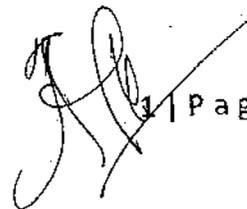

KERALA STATE GOVERNMENT.....QUERIST

OPINION

The following questions have been referred by the Kerala State Government for my opinion:

1. Whether, based on the findings and recommendations of the Commission of Inquiry, cases can be registered and investigated against persons named in the Report?
2. Is it legally permissible for the Government to issue an order to the effect that cases be registered and investigated against persons, on the basis of the recommendations of the Commission?
3. (a) If the Commission has made some findings and recommendations on matters which are related to the terms of reference, and included in the clarificatory statement issued by the Commission, vide Proceedings dated 7th November, 2014 (Annexure 6) what would be the legal status of such findings and recommendations?
(b) Whether cases can be registered and investigated against persons found to have committed offences by the Commission in its findings alone, which fall under (a) above?
(c) Cognizable offences are revealed from the depositions, documents and materials which came up before the Commission in the course of its proceedings and which are mentioned in the Report. What is the course of action to be adopted by the Government in this regard?

1 Page

143

4. (a) When the same fact situation makes out offences under the IPC and the PC Act, is the Special Investigation Team constituted by a Government Order legally competent to investigate offences under both the Acts?
(b) What are the legal requirements to be fulfilled for entrusting the investigation under both the Acts to the Special Investigation Team?
5. (a) Whether the Government Order proposed to be placed before the Council of Ministers for approval (Annexure 4) is legally sustainable?
(b) If any modifications are required in the above order, so as to make it legally sustainable, what are the modifications?

The following documents have been enclosed for reference:

1. Questions referred for legal advice
2. Report of the Commission 4 Volumes
- 2a. Terms of Reference
3. Additional Terms of Reference
4. Recommendations of the Commission
- 4a. Legal Advice of the Advocate General
5. Legal Advice of the Director General of Prosecutions
6. Note to the Council of Ministers
7. Proceedings of the Council of Ministers
8. Press Release of Chief Minister
9. Draft Government Order
2. Notification dt. 4/12/2000

Before dealing with the questions set out (supra) it will be appropriate to set out parameters applicable to inquiries under the Commissions of Inquiry Act (60) of 1952 (in short the Act)

The report of a Commission of Inquiry is the finale of the exercise undertaken under Section 3(1) of the Act. A Commission of Inquiry is appointed for the information of the own mind of the Government. There is no accuser, no accused and no specific charges for trial. In other words there is no lis before the Commission. The inquiry before it is 'inquisitorial rather than accusatorial'. When the Commission concludes an inquiry it does not pronounce a judgment in the legal sense of the term. The task before it is collection of facts on the question(s) referred to it and submit its report to the appropriate Government with its recommendations. In this way there is no finality attached to its report in the sense the judgment of a Court does have. It is up to the appropriate Government to decide what action should be taken on the basis of the Report.

A Commission of Inquiry appointed under Section 3 of the Act is merely a fact finding body and its report is not binding on the Government. In Hare Krishna Mehtab v. Chief Minister of Orissa, AIR 1971 Orissa 175 it was held that inquiry was necessary for the purpose of maintaining a high standard of public administration and indeed of public life. A Commission of Inquiry is not exercising any judicial function and he is not a Judge and does not behave like one. He is not there to hear and decide. He is only there to hear and report. Government must no doubt consider it, but they are in no way bound by it. Nor are they confined to it. The Report must be based on facts and not opinions.

In Ram Krishna Dalmia v. Justice S.R.Tendolkar AIR 1958 SC 538 case, their Lordships held that the only power that the Commission has is to inquire and make a report and embody therein its recommendations. The Commission has no power to adjudication in the sense of passing an order which can be enforced proprio vigore. It was observed in that case as follows:

“Therefore, as the Commission we are concerned with is merely to investigate and record its findings and recommendations without having any power to enforce them, the inquiry and the report cannot be looked upon as a judicial inquiry in the sense of its being an exercise of judicial function properly so called”.

In T.T. Antony v. State of Kerala AIR 2001 SC 2637 a question arose before the Hon'ble Supreme Court as to the value of the report of a Commission of Inquiry and whether such report can be used in the investigation of a Criminal case. It was held by the Hon'ble Court that the report and findings of the Commissions of Inquiry are meant for information of the Government. Acceptance of the report by the Government would only suggest that being bound by the rule of law and having duty to act fairly, it has endorsed to act upon it. The duty of the police – investigating agency of the State – is to act in accordance with the law of the land. Acting thus, the investigating agency may with advantage make use of the report of the Commission in its onerous task of investigation bearing in mind that it does not preclude the investigating agency from forming a different opinion under Section 169/170 of Cr. P.C. if the evidence obtained by it supports such a conclusion.

The Government is under no obligation to accept each and every finding of a Commission of Inquiry. Sometimes it may accept the part of the findings and reject the other part.

 4 | Page

149

The conclusions of a Commission of Inquiry are also not admissible in a Court of law, in any criminal case or even in a civil case. Such conclusions are merely advisory in nature. However, the State would be bound by the findings of a Commission to the extent such report is accepted by the State.

No Commission of Inquiry has any right to recommend prosecution or interrogation of any individual. The Commission can be appointed only for the purpose of making an inquiry into any definite matter of public importance.

In Krishna Ballabh Sahay and ors. Vs. Commission of Inquiry and ors. AIR 1969 SC 258, the Hon'ble Supreme Court inter alia said "If the charges were vague or speculative suggesting a fishing expedition, we would have paused to consider whether such an inquiry should be allowed to proceed."

In Ram Krishna Dalmia vs. Mr. Justice S. P. Tendulkar 59, Bom.L.R. 769 at 775, Justice Chagla amplified "It is not open to the Government to prove any individual in the position of an accused, to constitute a Commission to investigate into any offence that he might have committed, and to place before it materials collected so that on the strength of those materials a prosecution could be launched". The decision of the Hon'ble Bombay High Court was affirmed by Constitution Bench of the Supreme Court in Ram Krishna Dalmia's case(supra) AIR 1958 SC 538.

While the Commissions of Inquiry are not bound by the Indian Evidence Act, 1872, (in short the Evidence Act) they are not free to disregard the principles underlying it. The Law Commission's 24th Report (1962) on the Act quoted G.W. Keeton's remarks "When the question of the involvement of a particular person in

a particular transaction is under consideration, however, the Tribunal restricts itself to the facts admissible under the normal rules of evidence". The Law Commission recommended that the same practice should be followed in India.

In P.V.Jagannath Rao and Others vs. The State of Bihar [1968] 3SCR 789 a Constitution Bench of the Hon'ble Supreme Court held:

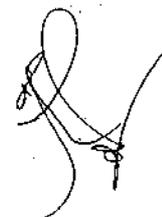
"The purpose of the inquiry is stated in the preamble to the notification which states that 'the matters aforesaid regarding the aforesaid persons should be inquired into through a Commission of Inquiry so that facts may be found which alone will facilitate rectification and prevention of recurrence of such lapses and securing the ends of justice and establishing a moral public order in future'. In other words, the object of the inquiry to be made by the Commission appointed under Section 3 of the Act was to take appropriate legislative or administrative measures to maintain the purity and integrity of political administration in the State.

In an inquiry conducted under the Commissions of Inquiry Act, there is no accuser, no accused, no plaintiff and no defendant. That is to say there is no lis before the Commission. The Commission does not conclude an inquiry by pronouncing a judgment in the legal sense of the term. The task before the Commission is collection of facts and material on the subject(s) referred to it and submit its report with its findings, recommendation(s), if any, to the appropriate Government. The Government may or may not take any action on the report. It is for the appropriate Government to decide what action, if any, is required to be taken on the report. Thus the inquiry under the Act is inquisitorial and not accusatorial as stated above.

After having highlighted the nature of the report under the Act, it has to be seen whether the report as submitted by the Commission is in reality what it ought to be in law. Then only the question of expressing opinion on the questions referred to at the threshold. It is only for the Government/Legislative Assembly to take note of the report under Section 3(4) of the Act. It would be appropriate to highlight certain aspects which need to be addressed by the Government while deciding as to whether the Report would be accepted or not.

Though the Commission itself noted that there are no parties before the Commission, there is no lis and the Commission is not a Court, it allowed impleadment of several persons as parties, and it allowed these impleaded parties to put questions to the witnesses and to seek clarifications. It is not for me to opine on the question of acceptability of the report by the Government, I have referred to that aspect of the report as my opinion on the questions posed would have foundation on the report itself.

In the aforesaid premises it is for the State Government to take a call to decide upon the acceptability or otherwise of the report and the further steps to be taken in terms of Section 3 (4) of the Act. In case the State Government decides to accept the report (either in part or in full) it can ask the competent Law Enforcement Agencies to consider the report, examine whether it contains Information which is actionable under the Criminal Procedure Code, 1973 (in short CrPC) and any other applicable statute and to adopt such steps/courses as are available in law. It would be solely within the domain of the concerned agency to decide upon further course of action to be taken. This would be in line

153

Dr. Justice Arijit Pasayat
Judge
Supreme Court of India (Retd.)

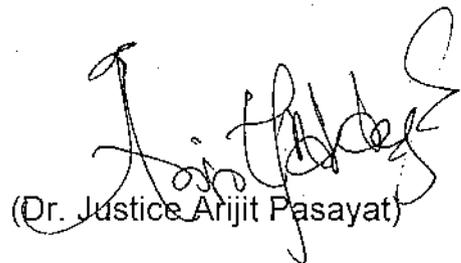
with the view expressed by the Hon'ble Supreme Court in T.T. Antony's case (supra) as emphasized above.

This appears to be the only available course as it is an accepted position that about 40 cases connected with the issues which were looked into by the Commission are pending before Trial Courts.

My opinion is rendered on the basis of factual position projected and documents provided by the Querist.

This opinion cannot be treated as evidence before any Court, Tribunal or authority and has been given on the basis of materials furnished by the Querist.

Date : 06.11.2017

(Dr. Justice Arijit Pasayat)